

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Мария Анастасова Семерджиева, дм
Декан на Факултет по обществено здраве при Медицински университет-Пловдив
Външен член на Научно жури, съгласно Заповед № 1334/19.04.2023г. на Ректора на
Тракийски университет – Ст. Загора

ОТНОСНО: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” по „Управление на здравни грижи“, базова специалност „Медицински лаборант“, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, обявен за нуждите на Тракийски университет - Стара Загора в ДВ бр.26/21.03.2023 г.

Единствен кандидат в конкурса е Павлина Пенкова Тенева, старши преподавател в специалност “Медицински лаборант” при Медицински колеж на Тракийски университет - Стара Загора.

I. Анализ на кариерния профил на кандидата.

Павлина Тенева придобива през 2000 г. специалност „Медицински лаборант“ в Медицински колеж при Тракийски университет - Стара Загора. През 2003 г. получава бакалавърска степен по „Социални дейности“ във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“. По-късно (2009 г.) завършва в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна магистратура по „Управление на здравните грижи“. Защитава ОНС „Доктор“ по научна специалност „Управление на здравните грижи“ в катедра „Здравни грижи“ - Филиал Сливен при Медицински университет - Варна на тема “Проучване на формираните професионални умения и компетенции при медицински лаборанти с оглед оптимизиране на практическото обучение” през 2023 г.

II. Тенева има дългогодишен опит (13 г.) като медицински лаборант, което е гаранция за добрата професионална компетентност и високо качество на преподаване в Медицински колеж. Своят професионален път започва през 2001 г. като медицински лаборант в УМБАЛ „Стара Загора“ ЕАД, сектор “Централна клинична лаборатория”, като успоредно с това работи на същата длъжност и в ТДКЦ

„Стара Загора“, ЕООД на втори трудов договор. В периода 2012 г. - 2014 г. е лаборант в Медицински комплекс „Берое“, Стара Загора. От 2009 г. е назначена като преподавател на специалност “Медицински лаборант” в Медицински колеж при Тракийски университет - Стара Загора, при което заема и управленската длъжност ръководител на специалността.

През 2016 г. става старши преподавател, а 2020 г. Заместник-директор на Медицински колеж при Тракийски университет - Стара Загора.

П. Тенева е с почти 10 години практика като университетски преподавател и научен изследовател в областта на здравните грижи, социалнозначимите заболявания и обучението на студенти.

В стремежа си да надгражда непрекъснато своите познания участва в над 10 различни национални обучителни курсове, организирани от БАПЗГ- качество в клиничната лаборатория; автоматизация в клиничната лаборатория; иновационни образователни технологии и дистанционно обучение; актуални проблеми, свързани с HIV/СПИН; изследване на цереброспинална течност; трансфузионна хематология – имунохематологична диагностика при пациенти с предстоящо кръвопреливане в условия на спешност и планово и др. В периода 2013 г. - 2019 г. има реализирани пет специализации по програма Еразъм в Македония, Австрия и Латвия.

През годините е награждавана за принос в утвърждаването и развитието на специалност „Медицински лаборант“, на Медицински колеж гр. Стара Загора и за значим принос в публикационната дейност и рейтинга на Тракийски университет. Владее английски (ниво B1) и руски (ниво A1) език.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

Представените от кандидата материали по конкурса предоставят в пълен обем необходимата информация за извършване на количествена и качествена оценка на цялостното академично развитие. Предоставена е подробна и прегледно организирана документация под формата на справки, списъци и доказателствен материал. За рецензиране са представени общо 26 научни трудове: 1 дисертационен труд, 24 публикации и 1 монография. На рецензия подлежат общо 25. Не се рецензира дисертационния труд.

1. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие

Научната продукция на П. Тенева покрива минималните национални изисквания и тези на Тракийски университет - Ст. Загора за АД „Доцент” (таблица 1).

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за АД „Доцент”

Показатели	Правилник на Тракийски университет - Ст. Загора	П. Тенева
Показател А	50	50
Показател Б	-	-
Показател В	100	100
(В) 3. Хабилитационен труд – монография	-	100
Показател Г	200	266
(Г) 7. Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	-	60
(Г) 8. Публикации и доклади, в нереперирани списания с научно рецензиране	-	206
Показател Д	50	50
(Д) 12 Цитирания или рецензии в нереперирани научни издания с научно рецензиране	-	50
Показател Е	-	15
(Е) 16 Участие в национални научни и образователни проекти	-	15

Публикациите са групирани прецизно съгласно указанията за покриване на минималните национални изисквания за заемане на длъжността „Доцент“ по област 7. Здравеопазване и спорт.

Публикационната активност на кандидата е разпределена равномерно през годините, което е доказателство за системност и постоянство в изследователската

дейност и е израз на възходящо научно развитие. Значителна част от представените публикации са в утвърдени научни издания: Journal of Hygienic Engineering and Design, International Journal Knowledge, Trakia Journal of Sciences, Science and technologies и др.

В публикационната си дейност кандидатът в конкурса се изявява като единствен или първи автор в 32% от общия брой научни трудове, като повечето от тях са от последните години, което е доказателство за активна изследователска дейност.

Научноизследователската дейност на П. Тенева може да бъде систематизирана в три основни направления:

- Свообразен фокус на значителна част от научната продукция на П. Тенева се явява обучението на студентите от специалност “Медицински лаборант”. Проучен е целия цикъл - от мотивацията за избор на професията през организацията и качеството на обучението до тяхната професионална реализация. (№ 2,5,7,8, 11,12,14, 15,16,18,22,24)

Анализирани са факторите, които повлияват професионалната ориентация, избора и нагласите за бъдещата професия “Медицински лаборант”. Проведени са проучвания за най-често използваните интерактивни методи, прилагани в практическото обучение, и ролята им при формирането на бъдещия професионален облик на специалностите в Медицински колеж.

Доказана е необходимостта от промяна в начина на провеждане на клинична практика и преддипломен стаж. Анализирани са основните фактори, определящи клиничната практика като водеща форма на обучението при медицинските лаборанти. Проучена е удовлетвореността на потребителите от цялостната подготовка на студентите от специалността.

- Опазване на общественото здраве (№ 4,6, 9,10,13,17,19)

Проучена е обществената осведоменост по проблеми като широката употреба на антибиотици, възможните усложнения след боледуване от морбили, отношението към ваксините като цяло.

Проведени са редица проучвания със студенти по здравни грижи относно компетенциите и ролята им в предотвратяване на поведенчески рискови фактори сред обществото; отношението им към употребата на наркотични вещества; информираността им относно човешкия папилома вирус и ваксината срещу него.

Проучена е връзката между системната двигателна активност и процесите на растежа, развитието и съзряване сред подрастващите.

На базата на тези проучвания може да бъдат въведени целеви кампании за повишаване осведомеността на обществото и превенцията на редица негативни здравни последици.

- Научно-изследователски приноси в областта на клиничната лаборатория и мултидисциплинарни научни проучвания. (№ 1,3,20, 21, 22, 23)

Проучени са промените в клиничнолабораторните показатели при редица патологични процеси и социалнозначими заболявания, което има съществено значение за диагностиката и лечението на пациентите.

Проведени са обзорни проучвания свързани с хормоните регулатори на съня и серумните нива на витамин D.

Прегледът на научната продукция на П. Тенева създава впечатление за добра теоретична подготовка, умения за анализ и извеждане на конкретни практически препоръки.

2. Оценка на монографичния труд

Кандидатът представя за рецензиране една монография „Преданалитичният етап - гаранция за надеждност на лабораторния резултат“. Монографията е предназначена за широк кръг от здравни специалисти, участващи в процеса на вземане на кръв. Тя е посветена на преданалитичната фаза, най-уязвимата част от лабораторната дейност. Научният труд очертава основните правила, касаещи вземането на кръв, най-честите причини за неприемливи проби и как да се избегнат нежелани резултати по време на процеса на вземане на кръв и процедурите за последваща обработка на пробите след получаването им.

Изключително интересна и с голяма практико-приложна значимост е монографията, тъй като достоверните резултати от клиничнолабораторните анализи са в основата на ефективната профилактика, диагностика и лечение на пациентите. Теоретичните познания и практически умения за спазване на изискванията към условията и техниката за изпълнение на процедурите, описани в монографичния труд, значително биха намалили грешките в преданалитичния етап и подпомогнали дейността на клиничните специалисти.

3. Научна активност

Ст. преподавател Тенева има 22 участия в национални и международни научни форуми, което осигурява широко популяризиране на научната ѝ продукция.

4. Проектна дейност

II. Тенева участва в реализацията на 9 проекта, от които един национален. Интересът ѝ за участие в проекти е траен и последователен, в резултат на което тя е придобила значителен опит. Проектите, в които е участвала са със съществен принос в областта на общественото здраве и иновативните подходи в студентското обучение.

5. Отражение (цитиране) на публикациите на кандидата

В справката за цитирания са представени общо 12 цитирания, като интересът към научните трудове на кандидата е единствено от български изследователи. Не се рецензират две самоцитирания.

III. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност

II. Тенева има дългогодишен преподавателски стаж в Медицински колеж при Тракийски университет - Стара Загора. Участва активно в обучението на студентите от специалност "Медицински лаборант", като води упражнения по учебната дисциплина „Клинична лаборатория“ и клиничната практика на всички курсове.

Има висока аудиторна заетост (660 учебни часа), което надхвърля значително нормативните изисквания.

IV. Критични бележки и препоръки

Бих препоръчала на кандидата да публикува в разнообразни списания своите изследвания, като по този начин ще осигури по-голяма популярност на резултатите от своите проучвания.

V. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели

Обемът и качеството на представената научна продукция отговаря напълно на изискванията за заемане на академична длъжност „Доцент“ според Правилника за устройството и дейността на Тракийски Университет - Стара Загора, Закона за развитие на академичния състав на Р. България и Правилника за неговото

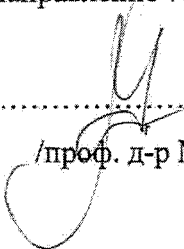
приложение. Научната продукция на Павлина Тенева има безспорни приноси за опазването на общественото и индивидуално здраве.

VI. Заключение

Общите ми впечатления от кандидата са, че са налице всички професионални и личностни предпоставки за заемане на по-висока академична длъжност – налице са задълбоченост и системност в работата ѝ, високо чувство за отговорност и последователност в търсенето на новостите в избраната научна област. След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни приноси, давам своя положителен вот и препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на Павлина Тенева академичната длъжност „Доцент” по „Управление на здравни грижи“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

01.06.2023 г.

гр. Пловдив

.....

/проф. д-р М. Семерджиева, дм/

